

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סובייקטיביות: פרקים באנתרופולוגיה פסיכולוגית חלק ב' - 53865

תאריך עדכון אחרון 26-01-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יהודה גודמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: ygoodman@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 14-15 בתיאום בבחייל

תאור כללי של הקורס:

אחרי שנשלים את הכרותנו עם מושג הסובייקטיביות כפי שפותח באנתרופולוגיה בכלל ובאנתרופולוגיה פסיכולוגית בפרט נלווה תהליך מחקרי של הסטדנטיות ים מתוך התכתבות עם תיאוריות עכשוויות. התלמידות יבצעו חקירה אתנוגרפית כשהתוצר הוא עבודה סמינריונית שעסקה לעסוק תוך התכתבות בנושאים שונים שלמדנו אך גם מעבר מתוך ספרות עכשווית. בין היתר: ממחקרי 'תרבות ואישיות' 'יחסיות תרבותית' בהבניית העצמי, המשגות חדשות של ה'עצמי', כגון: 'העצמי המפוצל' ו'העצמי בהקשר', 'העצמי בפעולה' ו'עצמי ומוסדות כוח' ו'סובייקטיביות' כתחליף לדיון בעצמי.

מטרות הקורס:

בהתבסס על קריאה ביקורתית בגישת האנתרופולוגיה הפסיכולוגית והיכרות עם ההיסטוריה האנליטית של הגישה יחד עם הכרת גישות ועקרונות בולטים ליווי של מחקר מקורי של התלמידים בעזרת עבודת שדה. בסיום: הגשת עבודה סמינריונית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לזהות עקרונות בולטים בהמשגות שונות מוקדמות ועכשוויות באנתרופולוגיה פסיכולוגית.
- לעקוב מקרוב אחרי תהליך של שינוי בפרדיגמה.
- לסווג את תת הגישות השונות במסגרת האנתרופולוגיה הפסיכולוגית.
- לפרש פריטי קריאה רלוונטיים לאור עקרונות הפרדיגמה.
- להכליל מפרויקט מחקרי אתנוגרפי ספציפי לגישות רחבות יותר.
- לבקר את הגישות השונות באנתרופולוגיה פסיכולוגית לצורך פיתוח תיאורטי נוסף
- להשתמש בעקרונות שנלמדו על מנת לבצע מחקר מקורי בנושא של סובייקטיביות
- שימוש בעקרונות מתודולוגיים של ראיונות עומק וכן תצפית משתתפת
- ניתוח החומרים בשיטות ניתוח איכותניות ונרטיביות בפרט
- כתיבת עבודה סמינריונית שמשלבת בין חקר מקרה, הקשר מקומי רחב וקשר לתיאורטיזציה רחבה יותר באנתרופולוגיה פסיכולוגית.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, שיחה ודיון ביקורתי בפריטי קריאה באנתרופולוגיה פסיכולוגית ובגישות השונות שמתבטאות בהם. נבצע קריאה משותפת בכיתה של פריטי קריאה רלוונטיים וכן ניתוח וקריאה בחומרים שיאספו הסטודנטים, הן בשדה והן בהתאם לממצאים בספריה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

רציונל: סובייקטיביות כשאלה מושגית, היסטורית ודיסציפלינרית.
 -- מהי אנתרופולוגיה פסיכולוגית? מהי סובייקטיביות וכיצד ניתן לחקור סובייקטיביות?
 -- בעיות מרכזיות באנתרופולוגיה פסיכולוגית. היסטוריה של פרדיגמה מחקרית .
 -- סובייקטיביות ומושגים חלופיים: אישיות, עצמי, פרסונה, זהות.
 -- סובייקטיביות ושפה, פיצול גוף, מגדר, והלא מודע.
 -- תרבות אישיות, דפוסים תרבותיים ויחסיות תרבותית
 -- תרבות ואישיות (המשך): מיניות, וסוציאליזציה
 -- הסובייקט המפוצל ופירוק מושגי עצמי
 -- המפנה הפרגמטי בהבנת הסובייקט
 -- סובייקטיביות, היסטוריה וזיכרון
 -- מוסר וסובייקטיביות
 -- סובייקטיביות ומיקום הסובייקט
 -- סובייקטיביות: המשגות חדשות
 -- סובייקטיביות כאובדן: אתנוגרפיה על חיים באתר של נטישה חברתית

חומר חובה לקריאה:

- ניתוח של מושג הסובייקטיביות באנתרופולוגיה ודיון במושגים מקבילים או חלופיים, אישיות, עצמי, פרסונה, זהות -- בייחוד לאור חשיבותה של שפה, סובייקטיביות מפוצלת, הגוף, מגדר, והלא מודע.
 Moore, Henrietta L. (2007). A Genealogy of the Anthropological Subject. In: *The Subject of Anthropology*. Ch 2., pp. 23-42. Cambridge: Polity Press.
 קלסיקה: התחלות בחשיבה על סובייקטיביות באנתרופולוגיה: אישיות, דפוסים תרבותיים ויחסיות תרבותית
 Benedict, Ruth Fulton (1930). *Psychological types in the Cultures of the Southwest*. תרבות ואישיות (המשך): מיניות, סוציאליזציה ויחסיות תרבותית
 Mead, Margaret (1935). *Sex and Temperament in Three Primitive Societies*. הסובייקט הלא-עקבי והצורך המושגי לפרק מושגי עצמי קלסיים
 Ewing, Katherine. 1990. *The Illusion of Wholeness: Culture, Self and the Experience of Inconsistency*. *Ethos*, 18 (3): 251-278.
 המפנה הפרגמטי בהבנת הסובייקט באנתרופולוגיה פסיכולוגית
 Desjarlais, Robert 1998. *The Makings of Personhood in a Shelter for People Considered Homeless and Mentally Ill*. *Ethos*. 27 (4):466-489.
 לקריאה נוספת:
 Desjarlais, Robert and Theresa O' Nell A. 1998. Introduction. *Pragmatic Turn in Psychological Anthropology*. *Ethos*. 27 (4):407-414.
 Brenneis, Donald 1998. *Identifying Practice: Comment on "The Pragmatic Turn in Psychological Anthropology"*. *Ethos*. 27 (4): 530-535.
 אמפטיה: הסובייקט והאחר
 Hollan, Douglas 2008. *Being There: On the Imaginative Aspects of Understanding Others and Being understood*. *Ethos*, 36 (41): 475-489
 לקריאה נוספת:
 Hollan, Douglas and Jason C. Throop 2008. *Whatever Happened to Empathy?: Introduction*. *Ethos* 36(41): 385-401.
 שיחים תרבותיים, מוסר וניהול העצמי
 Ziggon, Zarett 2011. *A Moral and Ethical Assemblage in Russian Orthodox Drug*

Rehabilitation. *Ethos*, 39 (1): 30-50.

סובייקטיביות ומיקום הסובייקט

Adrian Bonie 2004. *The Camera's Positioning: Brides, Grooms, and Their Photographers in Taipei's Bridal Industry*. *Ethos* 32(2): 140 - 163.

לקריאה נוספת:

Holland, Dorothy and Kevin Leander, 2004. *Ethnographic Studies of Positioning and Subjectivity: An Introduction*. *Ethos* 32(2): 127 - 139.

סובייקטיביות, פגיעות מוסרית, וטרגדיה

Mattingly, Cheryl, 2014. *The Moral Perils of a Super Strong Black Mother*. *Ethos* 42(1): 119-138.

לקריאה נוספת:

Csordas, J. Thomas, 2014. *Afterword: Moral Experience in Anthropology*. *Ethos* 42(1): 139-152.

חומר לקריאה נוספת:

דין בטיעונים הקלטיים באנתרופולוגיה פסיכולוגית על יחסיות תרבותית של מושג העצמי

Spiro, Melford. 1993. *Is the Western Conception of the Self "Peculiar" within the Context of the World Cultures?*. *Ethos*, 21 (2): 107-153.

סובייקטיביות: מחקרים חדשים ואפשרויות שונות להמשגה של סובייקטיביות.

Biehl, João, Good Byron and Kleinman, Arthur (eds). 2007. *Introduction: Rethinking Subjectivity*. In: *Subjectivity: Ethnographic Investigations*. pp. 1-24. Berkeley: University of California Press.

סובייקטיביות כאובדן: אתנוגרפיה על החיים באתר של נטישה חברתית

Biehl, João. 2005. *Vita: Life in a Zone of Social Abandonment*. Especially the following pages: 1-24, 35-43, 71-73, 85-91, 151-162, 171-178, 187,-198, 209-215, 235-247, 257-264, 292-296, 303-309, 313-319, 360. Berkeley: Univeristy of California Press.

ערעור המשגות אנתרופולוגיות על הבדלים תרבותיים במושג והתנסות של העצמי וסובייקטיביות

Hollan, Douglas 1992. *Cross-Cultural Differences in the Self*. *Journal of Anthropological Research* 48(4): 283-300.

תרבות, מוסר ותפיסות עצמי

Holland, Dorothy and Andrew Kipnis 1994. *Metaphors for Embarrassment and Stories of Exposure: The Not-So-Egocentric Self in American Culture*. *Ethos* 22(3): 316 - 342.

שיח פסיכותרפויטי על הפרעות אישיות, אתיקה ומודלים של הסובייקט

Lester, J. Rebecca. 2009. *Brokering Authenticity: Borderline Personality Disorder and the Ethics of Care in an American Eating Disorder Clinic*. *Current Anthropology* 50(3): 281-302

הבדלים תרבותיים בתפיסות הסובייקט, אתנוצנטריות ופוליטיקה בתהליכי ריפוי

Calabrese, Joseph. 2008. *Clinical Paradigm Clashes: Ethnocentric and Political Barriers to Native American Efforts at Self-Healing*. *Ethos*, 36(3): 334-353.

צמיחת סוגים חדשים של סובייקטיביות בהקשרים פוסט קולוניאליים

Goodman, Jane E. 1998. *Singers, Saints, and the Construction of Postcolonial Subjectivities in Algeria*. *Ethos*, 26(2): 204 - 228

- סובייקטיביות, פמיניזם ואנתרופולוגיה פסיכולוגית
 Saymor, Susan. 2004. *Multiple Caretaking of Infants and Young Children: An Area in Critical Need of a Feminist Psychological Anthropology*. *Ethos*, 32(4): 538 - 556.
 תרבות, הסובייקט, והיכוח על עבודת התרבות
 Chapin, Bambi L. 2004. *Transforming Possession: Josephine and the Work of Culture*. *Ethos*, 36(2): 220 - 245.
 עבודתו של ברונר בין אנתרופולוגיה לפסיכולוגיה: סובייקט, משמעות, תרבות
 Mattingly, Cheryl. Nancy C. Lutkehaus, and C. Jason Throop 2008. *Bruner's Search for Meaning: A Conversation between Psychology and Anthropology*. *Ethos*, 36(1): 1-28
 אמהות: מבט אמפירי ותיאורטי על פרקטיקות יום-יומיות (הקדמה ומאמרים בייחוד Barlow, Chapin, Espinoza)
 Barlow Kathleen and Bambi Chapin (Eds.). 2010: *Mothering as Everyday Practice*. *Ethos* 38(4)
 סוציאליזציה של הסובייקט היפני: ילדות מוקדמת
 Aikiko Hayashi and Joe Tobin 2011 *The Japanese Preschools Pedagogy of Peripheral Participation*. 39.2 *Ethos* 39(2)
 דתיות, סובייקטיביות, כריזמה
 Csordas, Thomas. 2009. *Growing Up Charismatic*. *Ethos* 37:4
 הסובייקט: מוסר, שפה, ילדות
 Elinor Ochs and Carolina Izquierdo 2009. *Responsibility in Childhood*. *Ethos* 37(4)
 מוות, אבל, סובייקטיביות
 Sandel, David 2010. *Where Mourning Takes Them* *Ethos* 38 (2)
 מוסר, טמפרמנט, תרבות: חזרה לנושא הקלסי סובייקטיביות/תרבות
 Odden, Harold 2009. *Interaction of Temperament and Culture* *Ethos* 37 (2)
 יחסים והגדרה עצמית: נרטיב וסובייקטיביות
 Mccollum, Chris, 2002. *Relatedness and Self-Definition: Two Dominant Themes in Middle-Class Americans' life Stories*. *Ethos* 30(1-2): 113 - 139.
 סובייקטיביות, היסטוריה וזיכרון
 Matsuki, Keiko 2000. *Negotiating of Memory and Agency in Japanese Oral Narrative Accounts of Wartime Experiences*. *Ethos* 28(4): 534-550.
 White, Geoffrey, 2000. *Histories and Subjectivities*. *Ethos* 28(4): 493-510.
 סובייקטיביות, זיכרון והסיפור הארגוני
 Linde Charlotte, 2000. *The Acquisition of a Speaker by a Story: How History Becomes Memory and Identity*. *Ethos* 28(4): 608-632.
 העצמי ואקולוגיה אורבנית
 Snell-Rod, Claire, 2013. *To Know the Field: Shaping the Slum, Environment and Cultivating the Self*. *Ethos* 41(3): 271-291.
 חלומות, מודלים תרבותיים והסובייקט האמריקאי
 Mageo, Jeannette, 2013. *Dreaming and its Discontents: US Cultural Models in the Theatre of Dreams*. *Ethos* 41(4): 387-410.
 התנסות מוסרית, מושג היחיד ואינטרסובייקטיביות
 Parish, Steven M. 2014. *Between Persons: How Concepts of Person Make Moral Experience Possible*. *Ethos* 42(1): 31-50.
 Zigon, Zarret and Throop C. Jason, 2014. *Moral Experience: Introduction*. *Ethos*

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 58 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 10 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 5 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
12 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 10 %
נוכחות / השתתפות בסיור 5 %

מידע נוסף / הערות:

משקל העבודה הסופית יקבע בהתאם להגשת מטלות הרשות כגון דוחות הקריאה כמוסבר בסילבוס.